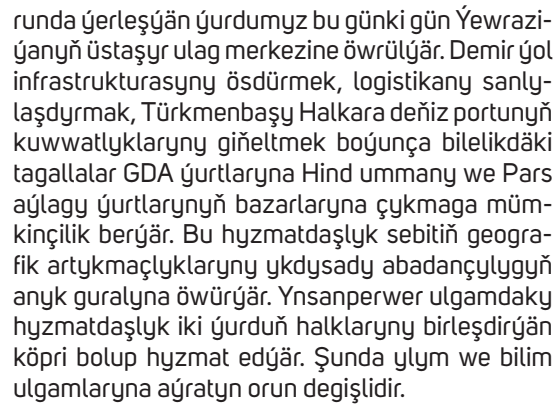

INTERNATIONAL MEDIA
TÜRKMENISTAN

26-njy dekabr, 2025. Belgisi 52/1670

Türkmenistan bilen Russiýanyň arasyndaky syýasýý hyzmatdaşlyk ynangymagyň ýokary de-rejesi bilen tapawutlanýar. Russiýa Türkmenista-nyň hemişelik Bitaraplyk syýasatyny yzygiderli goldap, onuň Merkezi Aziýada durnuklylygy pug-talandyrmagyň esasy şerti hökmünde eýeleýän möhüm ornuny ykrar edýär.

Hormatly Prezidentimiz GDA gatnaşyjy ýurtlaryň döwlet Baştutanlarynyň ýokary derejeli resmi däl duşuşyklaryny geçiriljän ýerine – Döwlet «Ermitaž» muzeýine geldi. Bu ýerde hormatly Prezidentimizi Russiýa Federasiýasynyň Prezidenti Wladimir Putin mähiriň garşylydy. Sammitiň öňňysyrynda oňa gatnaşyjy döwlet Baştutanlary «Ermitaž» muzeýine aýlanylýp gördüler.

Muzeə bilən tanışlyk tamamlanandan sonra, GDA gatnaşyujy ırtlartı dıvlet Bařtutanlary ny ıokary derejeli resmı dıl duřuřygy geııırdı. RF-nıń Prezıdenty Wladımir Putin duřuřygy aıyp, ońa gatnařyujlary ıene-de bir gezek mähırlı mübäreklı hem-de resmı dıl samıtme gatnařmak ııın Sankt-Peterburga gelmäge ıaklylygy kabul edendıklerı ııın hemmelerı hořallık bıldırdı.

Sammitin dowamında şaş çyl Arkalaşygyň çäklere ýerine ýetirmän işleriň netijelerine şun hem-de geljek çyl wezipeler kesgitlenildi. Ykdysady hyzmatdaşlygyň önü görkezijileri kanoagatlanma bilen belendi. Şeýle hem sebep we ählumumy gün tertibiniň möhüm meseleleri boýunça pikir alyşyldy. Prezident Wladimir Putin 2026-njy ýylda Türkmenistana çyda-da başlyklyk etmegi mynasypbetti döwlet Bastutanumuzu outlady we üstünlikli arzuw etdi.

Arkalasşygyň ýurtlarynyň hoşmejlili erke, özara hormat goýmaga, ynanysmaga esaslanýan deňhukukly döwür bähbitli hyzmatdaşlyga üýtgewsiz ygrarlydyklary nygtaldy. Şu gezekki daşyşygy hem GDA ýurtlarynyň netijeli hyzmatdaşlygy häzirkî döwürni talaplaryna laýyk gelýän täze derejä çykarmagy maksat edinýändikleriniň ymwadidir. Russiýa Federasiýasynyň Prezidenti mümkinçilikden peýdalanylýp, GDA gatnaşýy ýurtlaryň ähli raýatlaryna üpet gelýän Täze ýyl baýramy mynasybetli tüýs ýürekden gutlaglaryny we iň oňur arzularyny beýan etdi.

Bu gerdə belənt mərtəbəli myhmanlaryň hormatyna Russiýa Federasiýasynyň Prezidentiniň adyndan resmi däl günortanlyq nahary berildi. Şeýle hem döwlet Baştutanlary «Ermitaž» muzeyinde konserte tomaşa etdiler.

Şəgheiləkdə, hörmətli Prezidentimizin Garaşsyz Dövlətlərin Arkasayyyna gataşşy gırtlarly Döwlet Baştutanlarlynyň ýokary derejeli resmi däl duşuşygyyna gataşşmagy ýürdumyzyň açyk we özara hörmat goşmak dialogyna ygaryllyduşlygyny nobatdaky aýdym beýan boldy. Resmi däl görüş-geçen sammit tamamlanlyr barlyan ýylyň jermelerini jermelme bilen bir hatarda, dirl ulamlarda bilelikdäki täze beşatlylyk üçin binyat goşmaga hem mümkinçilik berdi. GDA-nyň assosirlenen agzasy hökümdə Türkmenistan üçin şeşle meýdan-ça sebitle parahatçylyk döredijilikly beşatlylyklary iletirmekde möhüm gural bolup durlyr.

Türkiyənin həmişəlik Bitaraplıq hüquqları ehtiyatı eyni zamanda 30 illiyinə qədər BMG-nin əsaslandırılmamış 80 illiyinə bəstələn 2025-ci ildə qurduqumuz Durnuklu ölkəni məqsətlərinizi yerinə yetirmək üçün planlaşdırılan stratejiyaya uyğunlaşdırmaq üçün sürdüyünüz enerji gələcəyə və enerji infrastrukturuna investisiya qoymaq istəyirsiniz.

Münaqişələrə qarşı bitərəmlik siyasətini həyata keçirən Türkiyənin enerji sektorunda böyük dəyişikliklər baş verib. Münaqişələrə qarşı bitərəmlik siyasətini həyata keçirən Türkiyənin enerji sektorunda böyük dəyişikliklər baş verib.

Dünənki gündə deyilən kimi, enerji sektorunda böyük dəyişikliklər baş verib.

■ 2

Şu ýyl şanly 30 ýyllygy giňden bellenen Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygy döredijilik we ösüş ýoluny saýlap alan berkara Watanymyzyň durmuş-ýkdysady taýdan kuwwatly döwlete öwürilmeginiň binýadyny goşdy. Öňdengörüjilikli strategiýa, gň gerimli halkara hyzmatdaşlyga ygwarlylyk hem-de yzygiderli amala asyrylýan özgertmeler jemi içeri önümiň ösüş depgininiň, senagat önümleriniň öndürmegiň we daşary söwda dolanyşygynyň möçberiniň ýokary derejesini üpjün etmegiň möhüm sertine öwürdi.

Söwda we telekeçilik ulgamy

Ösdürmek halkymyzyň durmuş abadançylygynyň derejesini ýokartlandyrmaga, Diýarymyzyň azlyk bolçulygyny pugtalandyrmaga gönükdirilen ykdysady syýasatyň esasy ugurlarynyň biridir. Bu ulgamdaky özgertme işi ýurdumyzda amala aşyrylýan giň gerimli durmuş-ykdysady maksatlarnamalaryň, bazar gatnaşyklarynyň ýokary netijelere beslenýändigini aýdýn görkezýär. Söwda ulgamy milli ykdysadyýetiň möhüm bölegi bolmaka bilen, bütjete gelýän salgytlaryň düwpü artmagyny üpjün edip, döwletiň maliýe taýdan duruklyk ösmeğine ýardam berýär. Bu ugur kiçi telekeçilikde kärhanalaryň mukdary boýunça hem, zähmet çekýän adamlaryň sany bابتادا hem öňdäki orny eýeleýär. ■ 2

22-nji dekabrd a hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Russiýa Federasiýasyna iş saparynyň çäklerinde Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygyyna gatnaşýy ýurtlaryň döwlet Baştutanlarynyň ýokary derejeli resmi däl duşuşygyyna gatnaşdy.

» Hemişelik Bitarap Türkmenistan Garaşsyz Döwletlerini Arkalaşygynyň assosirlerini agzasy bolmak bilen, Arkalaşygyň çäklerinde giň möçberli energetika we logistika taslamalaryny durmuşa geçirip, özara bähbitli ukypsady hyzmatdaşlygy pugtalandyryjy. Yrduymyz GDA-nyň giňişliginde ulag-kommunikasiýa aragatňanlygyny aýratyn üns berjy. Bütindünjy durnukly ulag döwürni ygylan etmek baradaky başlangyçy öňe süren güň hökümdre Türkmenistan Arkalaşygy

ýurtlarynyň çäklerinden geçýän Demirgazyk – Gündorta, Gündogar – Günbatar ulag geçelgelerini ösdürmek ugunda çykyş edýär. Türkmenistanyň Hazar deňzi sebitini kuwwatly ulak merkezinä öwürmek boýunça başlangyçlary dostlukly döwletleriň arasynda söwda gatnaşyklaryny pugtalandyrmaga, harytlary Gündorta Aziýanyň we Ýewropanyň bazarlaryna çykarmaga ýardam berýär.

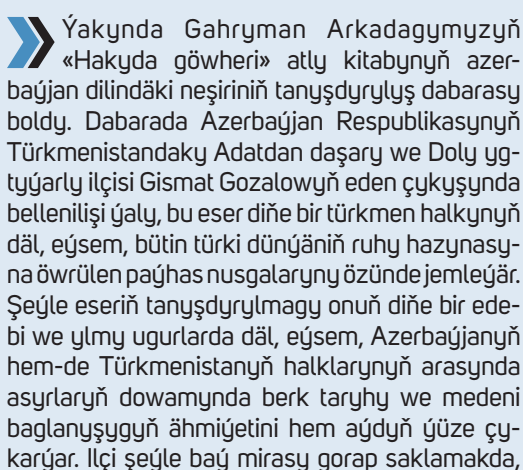
Ynsanperwer we ekologiya ulgamlary hem Türkmenistanyň GDA-nyň çäkerindäki gün tertibinde möhüm orny egeleşýär. Yrduymyzy Aral meselesiniň çözmäge işjeň gatnaşyp, ýaşaslaň diplomatiya, howanyň üýtgemegine ügüştürmek bilen bagly başlangyçlaryň öňe sürýär. Türkmenistanyň şäherleriniň birleşme gezek «Arkalaşygy» medeni paýtagyň diňläp ygylan edilmegi bolsa Türkmenistanyň özara hormat goýmak, halkumy taryhy mirasy gorap saklamak arkaly taryharyň arasyndaky dostlugy pugtalandyrgandygyny,

medeniýetara dialoga açykdygyny görkezýär.

Türkmenistan bilen Russiýa Federasiýasynyň arasyndaky gatnaşyklaryň özara hormat goymak we köpýaklylyk dostluk görejelerine esaslanýan strategik hyzmatdaşlygynyň aýdyň nusgasydyr. Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygynyň 30 ýyllygyna degişli dabaraly belgilenýän 2025-nji ýylda ikitaraplaýyn dialog hil taýdan täze derejä çykyardy. Halkara parahatçylyk we ynanysşak forumyna gatnaşmak maksady bilen, Russiýanyň Prezidenti Wladimir Putinň ýurdumyza amala aşyran sapary ikinji ýurdunň hem özara hyzmatdaşlygyň çuňlaşdyrma-ga ygrarlydygyny tassykdan ähmiýetli waka boldy.

Söwda-ykdysady ulgam ikitaraplaýyn hyzmatdaşlygyny binýady bolup çykyş edýär. Häzirki wagtda özara hyrat dolanyşygynyň yzygiderli artmagy munuň aýdyň mysalydyr. Ulag-logistika hyzmatdaşlygy hem strategik ähmiýete eýe. Demirgazyk – Günorta halkara ulag geçelgesiniň ug-

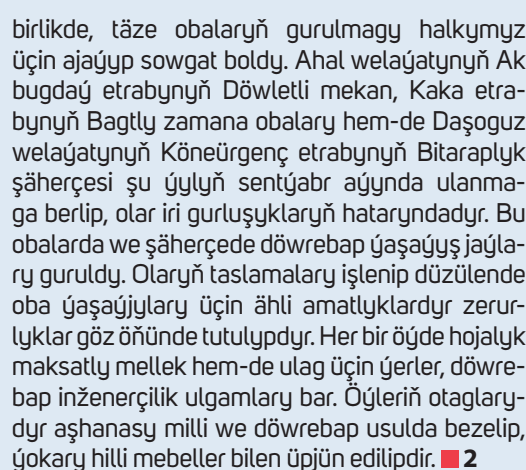
*Ynsanperwerlige, bagtyýarlyga,
ruhubelentlige beslenjän döwrümüzde
Gahryman Arkadagymyzyň başlangyçlaryny
Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň mynasyp
dowam etdirmeginde dünjä döwletleri
bilen dost-doganlyk gatnaşyklary has-da
pugtalanýar.*

ony geljek nesillere ýetirmekde Milli Liderimiziň taýsyz tagallalarynyň hem-de başlangyçlarynyň aýratyn ähmiýete eýedigini nyqtady.

«Dostluk» düşüncəsi irki vaxtdan bəri türkmen jəmiyyətində gəldən gəlməyən düşüncələr biridir. Munun səlgəyində Gəhrəman Arkadagymyzyň «Hakyda göwheri» atly ylmy-filosofik eserini okanymyzda hem aýdýň göz jətyrəlis. Bu kitapda: «Oguz ul-ulsunyn dünjəniň çar künjünde döwlet gurup, dostlukly gatnaşyklary ýola goşmagyň aladasynda bolmagynyň özi, türkmençiligi açup görkəmezgini asyl binjədydyr» diğlip beltenilmegi, halkymyzyň dostlukly gatnaşyklarynyň tarjyhy kökleriniň uzak gəçmişini nazaryňdandygyny görkəzýr. ■ 2

Türkmenistanyň başlangyjy bilen «Halkara parahatçylyk we ynanşmak ýuly» diňlip ygylan edilen, Watanymyzyň hemişelik Bitaraplygynyň 30 ýyllygyna beslenen ýylda döredijilik we ösüş ýoly bilen ynamly öňe barýan ýurdumyzda halkymyzyň agzybirligine doganýan, ägirt uly sepgitlere ýetilýär.

2025-nji ýyl üçin dünýäniň iň girdejili kompanýalarynyň sanawy esasy girdeji çeşmeleriniň ozalkylar ýaly tehnologiýa, malýe we energiýa pudaklarynda jemlenýändigini görkezýär.

17-nji dekabrdä Hytaýyň Harbin şäherinde dünýädäki iň uly gar we buz festiwalý açyldy. Dünýäniňiň dürli künjeginde syňhatçylyry kabul edýän festiwal herat aýynyň ortalaryna çenli dowam edýär.

▲ Aziýa futbol konfederasiýasynyň klublaryň arasyndaky 2-nji derejeli ýaryşy bolan AFK Çempionlar Ligasy 2 bäsleşiginde ýurdumyzyň çempiony «Arkadag» topary uly başarnuk görkezdi.

«AWAZA» MILLI SYÝAHATÇYLYK ZOLAGY HALKARA ÇÄRELERIŇ GEÇIRILÝÄN KÜNJEGINE ÖWRÜLÝÄR

24-nji dekabrdä türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Balkan welaýatyna iş saparyny amala aşyrdy. Gahryman Arkadagymyz saparynyň dowamynda hormatly Prezidentimiziň rowaçlyklara beslenýän daşary syýasat strategiýasy netijesinde 2026-njy ýylda ýurdumyza geçiriljek halkara çäreleri ýokary derejede guramak boýunça meseleler bilen gyzyklandy we halkara çäreleriň guramaçylyk derejesine degişli taslamalar bilen tanyşdy.

» Gahryman Arkadagymyz täze ýylda Hazaryň kenarynda meýilleşdirilen halkara çäreleriň geçiriljek toplumynyň ýanasyk ýerleriniň abadanlaşdyrylyşy, onuň girelgesiniň döwrebaplygy bilen tanyşyp, degişli ýolbaşçylara öz maslahatlaryny berdi.

Soňra Gahryman Arkadagymyz binanyň içine girip, onuň enjamlaşdyrylyş derejesi, meýilleşdirilen halkara çäreleriň geçiriljek ýerleri bilen tanyşdy hem-de ýokary derejeli myhmanlaryň kabul ediljek ýerinde döredilýän şertleriň ýokary halkara üňňülere doly laýyk gelmändigini belledi. Şunda täzeçil usullary we sanly ulgamyň mümkinçilikleriniň ulanylmagyna zerur üns berilmelidir. 2026-njy ýylda geçirilmeçi göz önünde tutulýan halkara çäreleriň ýokary guramaçylyk derejesiniň üpjün edilmegi, oňa taýýarlygyň çäklerinde dünýäniň öňdebaryjy tejribeleriniň we innowasion tehnologiýalaryň peýdalanylmagy möhüm wezipe hökmünde kesgitlenendir. Şunuň bilen baglylykda, bu ugurda alnyp barylýan taýýarlyk işleriniň depginini güýçlendirmeke zerurdyr.

Milli Liderimiz toplumyň giň möçberli maslahatlaryň geçiriljek ýerine geldi. Bu ýerde meýilleşdirilen halkara maslahatlaryň we forumlaryň ýokary guramaçylyk derejesi üpjün edilmelidir. Şunda binanyň içki bezeg işlerine, reňkleriň sazlaşygyna, onuň ýşyklandyryş ulgamyňa wajyp ähmiýet berilmelidir diýip, Gahryman Arkadagymyz nygtady hem-de bu babatda maslahatlaryny berdi. Hormatly Prezidentimiziň taksyrygyna laýyklykda, bu ýerde döredilen mümkinçiliklerde we şertlerde ýurdumyzyň sanly tehnologiýalary öleşdirmekde ýeten derejesiniň öz beýanyyny tapmalydygyny aýdyp, Halk Maslahatynyň Başlygy bu toplumdaky ýokary tizlikli internet ulgamyň, aragatnaşyk serişdeleriniň netijeli işiniň ýola goýulmalydygyna üns çekdi.

Soňra Gahryman Arkadagymyza toplumda alnyp baryl-

ýan döwrebaplaşdyryş we bezeg işlerine degişli taslamalar, ulanylyan gurluşyk serişdeleriniň görnüşleri görkezildi. Degişli ýolbaşçylar 2026-njy ýylda Hazaryň kenarynda halkara forumyň geçiriljek binasynyň ýerleşýän ýeriniň meýilnamasy, onuň bölümleriniň, mejlisler zalynyň teklipl edilýän bezeg işleri, ýşyklandyryş ulgamyňyň görnüşleri barada giňişleýin maglumat berdiler.

Bellenilişi ýaly, taýýarlyk we bezeg işleri taýýarlanýan meýilnama laýyklykda alnyp barlar. Şunda häzirkiz zamanyň ösen tejribesi, täzeçil tehnologiýalar netijeli ulanylar. Bu ýerde meýilleşdirilen işler ýurdumyzyň gurluşyk boýunça iş alyp barýan telekeçilerine ynanyldy. Gahryman Arkadagymyz häzirkiz döwürde türkmen telekeçileriniň, ähli ugurlarda bolşy ýaly, gurluşyk ulgamynda we binalaryň içki bezeginde-de işjeňlik görkezýändiglerini nygtap, meýilleşdirilen ähli işleriň ýokary hilli, kesgitlenen möhletlerde ýerine ýetirilmeginiň wajyp wezipe bolup durýandygyna üns çekdi. Mähim bolşy ýaly, halkara çärelere görüýän taýýarlyk işleriniň ählisi hormatly Prezidentimiziň yzygiderli göreçigliginde saklanylýar diýip, Milli Liderimiz aýtdy we bu işlere dahyllý düzümleriň sazlaşykly işiniň üpjün edilmelidigini belledi.

Gahryman Arkadagymyz öňde boljak halkara forumyň çäklerinde toplumyň çägdäki halkara derejeli sergileriň geçiriljek künjeginde alnyp barylýan işler bilen hem tanyşdy. Milli Liderimiz guraljak halkara sergide halkymyzyň taryhyň dowamynda döreden milli gymmatlyklarynyň öz beýanyyny tapmalydygyny aýdyp, degişli ýolbaşçylara maslahatlaryny berdi.

Soňra Gahryman Arkadagymyz dikuçarda «Awaza» milli syýahatçylyk zolagynyň ýokarsyndan öwürm edip, bu ýerde alnyp barylýan işler, Hazaryň kenarynyň tabigy aýratynlyklaryny we öz çäginde giňeldýän syýahatçylyk zolagynyň täze binalary, ýerine ýetirilýän gurluşyk işleri bilen tanyşdy.

Soňky ýyllarda Hazaryň kenarynda giň gerimli halkara çäreler yzygiderli guralýar. Munuň özi häzirkiz döwürüň möhüm meselelerini ara alyp maslahatlaşmak, sebitalar hem-de halkara hyzmatdaşlygy pugtalandyrmak ýaly meseleleriň öz içine alýan we degişli çözümleri kabul etmäge ukyply forumlaryň ulý ähmiýete eýedigini görkezýär. Şunuň bilen baglylykda, Hazaryň kenarynda düýpli özgertmeler üstünlikli durmuşa geçirilýär. Bu bolsa ykdysadyýetimiz we jemgyýetiniň sazlaşykly ösüşine gönükdirilen başlangyçlaryň öňe sürülmegini şertlendirýär. Şunda Hazaryň kenarynyň ekologik ýagdaýyna döwlet derejesinde ähmiýet berilýändigini bellemek gerek.

Häzirkiz döwürde hormatly Prezidentimiziň gatnaşmagynda

gurluşygyna badalga berlen Türkmenbaşy – Garabogaz – Gazagystanyň serhedi awtomobil ýolunyň gurluşygy batly depginde dowam edýär. Milli Liderimiz dikuçardan halkara ulag geçelgesiniň gurluşygyna alnyp barylýan işleri synlady. Ýurdumyza kesgitlenen wezipelere laýyklykda, ýollaryň gurluşygy häzirkiz zamanyň ösen tejribeleri we täzeçil usullar esasynda alnyp barylýar. Bu bolsa ýol gurluşygynyň ýokary hil derejesiniň üpjün edilmegini şertlendirýär. Şeýlelikde, ýurdumyzyň dürli künjeklerinde bolşy ýaly, Balkan welaýatynyň çäklerinde-de döwürüň talaplaryna we ýokary halkara görkezijilere doly laýyk gelýän ýollaryň gurluşygyna döwlet derejesinde ähmiýet berilýär.

Soňra Gahryman Arkadagymyz Awazanyň önümçilik toplumlaryny synlady. Şunda Awazanyň ýokary kuwwatly elektrik bekediniň sazlaşykly işiniň ýola goýulmagy Hazar deňiziniň kenaryndaky önümçilikleriň, şypahana düzümleriniň, myhmanhanalaryň, ýaşaýş jaýlarynyň elektrik energiýasy bilen bölendensiz üpjün edilmeginiň baş şertini emele getirýär.

Ýurdumyzyň ähli welaýatlary bilen bir hatarda, Balkan welaýatynyň önümçilik toplumlarynda alnyp barylýan işleriň hem depgini barha ýokarlanýar. Şunuň bilen baglylykda, hormatly Prezidentimiziň yzygiderli tagallasy netijesinde himiýa senagatynyň işi kämilleşdirilýär. Gahryman Arkadagymyzyň Balkan welaýatyna şu gezekki iş saparynda «Garabogazkarbamid» zawodynyň işiniň talabalaýyk alnyp barylmagy bilen baglanyşykly meselelere hem üns berildi.

Häzirkiz wagtda «Garabogazkarbamid» kärhanasynda önümçiligiň depginini ýokarlandyrmak, kärhananyň eksport mümkinçiliklerini artdyrmak boýunça toplumlaryň işleri amala aşyrylýar. Şeýle hem Türkmenbaşy Halkara deňiz portunyň ähli düzümlerinde ýyllýk meýilnamany üstünlikli ýerine ýetirmek ugrunda tagalla ediliýär. Ýurdumyzyň halkara ulag geçelgesi hökmünde ykrap edilen deňiz portunyň işi häzirkiz zaman talaplaryna laýyk derejede alnyp barylýar. Portuň ähli düzümleriniň sazlaşykly işiniň üpjün edilmegi halkara ýükleri daşamak we ýolagçy gatnatmak boýunça kesgitlenen wezipeleriň üstünlikli amala aşyrylmagyny şertlendirýär. Portuň işine ösen tejribeler, sanly tehnologiýalar işjeň ornaşdyrylýar. Bu bolsa ýerine ýetirilýän işleriň talabalaýyk bolmagyny we ýurdumyza halkara hyzmatdaşlygyň ösüşiniň täze derejesine çykarmagyny üpjün edýär. Şunuň bilen baglylykda, deňiz portunda alnyp barylýan işleriň depginini ýokarlandyrmak, halkara ulag geçelgesiniň işini kämilleşdirmek boýunça hormatly Prezidentimiziň beren taksyryklaryny üstünlikli durmuşa geçirmek bilen bagly işler oňyn netijesini berýär.

Milli ykdysadyýetiň möhüm pudagy

» Başlangyjy 1-nji sahypada.

Şu ýylyň on bir aýynda alnyp barlan işleriň netijelerine görä, Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi boýunça söwda dolanyşygynyň ösüş depgini, geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, 119,3 göterime, öndürilen önümleriň ösüş depgini 100,4 göterime barabar boldy. Dokma senagaty ministrligi boýunça önüm öndürmekde, geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, 106 göterim, şol sanda nah ýüplügiň önümçiliginde 113 göterim, nah matalarynykda 117,9 göterim, gön önümleriniňkide 117,1 göterim ösüş depgini gazanyldy. «Türkmenhaly» döwlet birleşigi boýunça önüm öndür-

megiň meýilnamasy 100 göterim ýerine ýetirdi. Döwlet haryt-çig mal biržasy tarapyndan 275 birža söwdasy geçirilip, olarda 27 müň 29 şertnama hasaba alyndy. Şu ýylyň ýanwar – noýabr aýlarynda Söwda-senagat edarasý boýunça ýerine ýetirilen işleriň ösüş depgini 105,8 göterime barabar boldy. Bu döwürde 20 sergi, 9 maslahat geçirildi. Senagatçylar we telekeçiler bileleşmesi boýunça oba hojalyk we azyk önümlerini öndürmegiň ösüş depgini 105,5 göterime, senagat önümlerini öndürmegiň ösüş depgini 104,7 göterime deň boldy.

Diýarymyzda söwda ulgamyň mundan beýläk-de kämilleşdirmegi we döwrebaplaşdyrmagy, ýokary hilli, ekologik taýdan arassa, bäsdeşlige ukyply döwür we haly önümlerini, hususy önüm öndürjileriň dürli görnüşli harytlaryny dünýä bazaryna çykarmagy, özara bähbitli hyzmatdaşlygy ösdürmegi ugur edinýän giň gerimli

işler alnyp barylýar. Häzirkiz döwürde ýokary hilli, ekologik taýdan arassa «Gala», «Ýeňiş», «Goza», «Wada», «Nusaý», «Bedew», «Bürgüt», «Akpanyk», «Merw», «Jeytun», «Mäne» ýaly haryt nysanyň dokma önümlerine içkeri we daşarky bazarlarda uly isleg bildirilýär.

Senagat we oba hojalyk pudaklaryny ösdürmek, daşyndan getirilýän harytlaryň ornyny tutýan eksport ugurly önümleri öndürmek, ykdysadyýetiň hususy bölegini, kiçi we orta telekeçiligi hemmetaraplaýyn goldamak boýunça işleriň durmuşa geçirilmegi netijesinde ýurdumyza öndürilýän harytlaryň möçberini we gerimini düýpli artdy. Aşgabat, Arkadag şäherlerinde, ýurdumyzyň sebitlerinde gurlan döwrebap söwda merkezleri, dükanlar, bazarlar, jemgyýetçilik ýymti kärhanalary alyjylara ýokary hilli hyzmatlary hödürleýär.

Aşgabatda döwlet söwda kärhanalaryny sanlylaşdyrmakda meýilnamalaryň durmuşa geçirilmeginde Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň «Kompýuter tehnologiýalar merkezi» tarapyndan esaslandyrylan «Agzybirlik tilsimaty» kärhanasynyň hünärmenleri «Hengsheng Lianhua Investment Management Co., Ltd.» hem-de «Tongfang Hongkong Limited» ýaly öňdebaryjy hytaý kompaniýalary bilen bilelikde işleýärler. «Agzybirlik tilsimaty» haryt nysany bilen öndürilýän enjamlar, şol sanda sensor ekranyň kompýuterler, çek-printerler, ştirl-kod printerleri, skanerler söwdanyň guralysyna awtomatik ýagdaýda gözegçilik etmäge mümkinçilik berýär.

Hormatly Prezidentimiziň Özbegistan Respublikasyna amala aşyran döwlet saparynyň maksatnamasynyň çäklerinde türkmen-özbek serhetýaka söwda merkeziniň açylmagy hem söwda we telekeçilik ulgamyň ösüşine uly itergi berdi.

Aýlar ABAÝEWA,
Halkara senagatçylar we telekeçiler
uniwersitetiniň talyby.

Halkymyzyň saglygy – jemgyýetiň gymmatlygy

» Berkarar döwletiniň täze eýýamynyň Galkynyşy döwüründe ýurdumyzyň saglygy gorayyşy, bilim we sport ulgamlary uly ösüşleri başdan geçirýär. Dünýäniň öňdebaryjy ugurdaş merkezleri bilen hyzmatdaşlykda düýpli özgertmeler amala aşyrylyp, häzirkiz zaman tejribeleri işjeň durmuşa ornaşdyrylýar. Soňa görä-de, Garassyz döwletimiziň berk binýatly milli saglygy gorayyşy, bilim we sport ulgamlary kemala getirildi.

Jemgyýetimizniň we döwletimiziň iň ýokary gymmatlygy bolan adamyň saglygyny goramak döwlet syýasatymyzyň ileri tutulýan ugurlarynyň biridir. Milli bilim ulgamyňyň toplumlaýyn kämilleşdirmeginiň çäginde eziz Diýarymyzda häzirkiz zaman kompýuterleri, okuw-tehniki enjamlary, interaktiw-multimedia tehnologiýalary bilen üpjün edilen ähli görnüşdäki bilim edaralaryny, çağalar baglaryny, orta mektepleri we döredijilik merkezlerini özünde jemleýän täze bilim toplumlarynyň giň gerim bilen gurulmagy dowam edýär. Ýurdumyza bedenterbiýe we sport ulgamyňy ösdürmek boýunça hem toplumlaýyn özgertmeler amala aşyrylýar.

Ylym-bilim: «Türkmenistanda sanly bilim ulgamyňy ösdürmegiň Konsepsiýasy», «Türkmenistanda daşary ýurt dillerini okatmagy kämilleşdirmeginiň Konsepsiýasy», «Türkmenistanda tabigy we tatylyk ylymy ugurlara degişli dersleri okatmagy kämilleşdirmeginiň 2028-nji ýyla çenli Konsepsiýasy» we beýleki resminamalaryň kabul edilmegi bilimiň hil derejesini ýokarlandyrmaga gönüden-göni ýardam etdi. Bu bolsa ýaş nesillerimiziň intellektual aň-düşünjeleriniň ylymyň täze gazananlaryna laýyklykda kemala gelmeklerinde uly mümkinçilikleri döredýär. Şu ýylyň dowamynda türkmen ýaşlary, ýagany mektep okuwçylary hem-de talyplar bilim ulgamynda dürli derejedäki halkara medallaryň yüzleşmesine mynasyp boldular. Ýurdumyza mektep okuwçylarynyň we talyplaryň gatnaşmagynda ençeme halkara olimpidalar geçirildi. Ýurdumyzyň ýokary okuw mektepleri bilen Gruziýanyň, Beýlik Britaniýanyň, Yaponiýanyň, Türkiýäniň, Germaniýanyň, Azerbaýjanyň, şeýle hem Russiýanyň hem-de

Tatarystanyň ýokary okuw mektepleriniň arasynda hyzmatdaşlyk ylaşyklaryna gol çekildi.

Sport: Tamamlanyp barýan ýylda sportuň milli we guşakly alyş göreşi, küst görnüşli boýunça 8, 10 we 12 ýaşly türgenleriň arasynda halkara ýaryşlar geçirildi. Ýurdumyzyň milli ýygynyň toparlarynyň agzalary halkara ýaryşlara gatnaşyp, ýokary netije gazandylar. Bu görkezijiler Watanymyzda bilime we sporta berilýän ünsüň netijesidir.

Saglygy gorayyşy: Üstümdäki ýylda Gahryman Arkadagymyzyň taksyz tagallasy bilen işlenip düzülen «Saglyk» Döwlet maksatnamasyna laýyklykda netijeli işler dowam etdirilip, amaly lukmancylyga öňdebaryjy usullar ornaşdyryldy. Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howandarlyga mätäç çağalara hemäýat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasynyň serişdeleriniň hasabyna näsag çağalara operasiýalar, bejergiler amala aşyryldy. Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howandarlyga mätäç çağalara hemäýat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasynyň şahamçasynyň açylyş dabarasý boldy. Bu waka Türkmenistanyň ýokary ynsanperwerlik ýörelgelerine we ýaş nesliň abadançylygy baradaky alada üýtgewsisz ygaryllygynyň aýdyn güwäsiňe öwürüldi. Saglygy gorayyşy we derman senagaty ulgamyňyň işjeňleriniň hünär baýramy mynasybetti Aşgabat şäherinde saglyk öýi, Mary welaýatında welaýat içkeşel hassahanasy açylyp ulanmaga berildi, paýtagtymyzda köpugurly hassahananyň, Tejen şäherinde etraba köpugurly hassahananyň, Daşoguz şäherinde Enäniň we çaganyň saglygyny gorayyş merkeziniň düýbi tutuldy. «Saglygy gorayyşy, bilim we sport Berkarar döwletiniň täze eýýamynyň Galkynyşy döwüründe» atly halkara sergi we ylymy maslahat ýokary derejede geçirildi.

Gülüşirin ÇARYGULYÝEWA,
Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň
Döwlet lukmancylyk uniwersitetiniň diller
kafedrasynyň mugallymy.

Ýurdumyzyň durmuş syýasaty dabaranlary

» Başlangyjy 1-nji sahypada.

Munuň özi döwlet Baştutanymyzyň ilaty ýokary amatlykly ýaşayyş jaýlary bilen üpjün etmek boýunça öňde goýan wezipeleriniň üstünlikli durmuşa geçirilýändigini aýdyn güwäsidi.

Ýurdumyzyň ähli sebitlerinde täze iş orunlaryny döretmek, ilatly durmuş taýdan goraglylygyny üpjün etmek boýunça toplumlaýyn işler alnyp barylýar. Ýakynda kabul edilen «Türkmenistanyň zähmet bazaryny 2030-njy ýyla çenli ösdürmegiň Konsepsiýasy» hem hut şu maksatlara gönükdirilendir. Bu Konsepsiýanyň esasynda täze iş orunlary dörediler, ilatly iş bilen üpjünçiligi has-da kämilleşdiriler. Konsepsiýanyň esasy wezipeleriniň biris halkara hyzmatdaşlygy pugtalandyrmakdan ybaratdyr. Bu baradaky gürüňi dowam edip, Berkarar döwletiniň täze eýýamynyň Galkynyşy döwüründe hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda ýurdumyzyň daşary syýasatynda abraýly halkara guramalar, ilkinji nobatda, Birleşen Milletler Guramasy we onuň düzümine girýän edaralar bilen köptaraplaýyn hyzmatdaşlygy ösdürmäge aýratyn üns berilýändigini bellemek gerek. Şundan ugur alyp, Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş

taýdan goramak ministrligi BMG-niň Türkmenistandaky wekilhanasy, onuň düzümine girýän guramalar, şol sanda Halkara Zähmet Guramasy bilen zähmet we durmuş üpjünçiligi meseleleri boýunça ýakynadan aragatnaşyk saklaýar. Olar bilen bilelikde ýurdumyza birnäçe taslamalar durmuşa geçirildi.

Milli kanunçylygymyza laýyklykda, döwletiniň durmuş syýasaty birnäçe ugurlar boýunça durmuşa geçirilýär. Şol sanda raýatlaryň goldawa mätäç toparlarynyň maddy üpjünçiligi, durmuş goraglylygy boýunça alnyp barylýan işler olara penssiýalaryň, döwlet kömek pullarynyň tölenilmegi we durmuş ýenilçilikleriniň berilmegi arkaly amala aşyrylýar. Tamamlanyp barýan ýylda diňe bir ähli pudaklar boýunça garaşylýan makroýkdysady görkezijiler, önümçilik meýilnamalary däl, eýsem, durmuş syýasatynyň netijeli durmuşa geçirilmegi, ilatly ýaşayyş-durmuş şertleriniň mundan beýläk-de gowulandyrylmagy ugrunda hem giň gerimli işler alnyp barylýar.

Ejegyz HAJMYRADOWA,

Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň talyby.

«Hakyda göwheri» – doganlyk gatnaşyklarynyň gymmatly göwheri

» Başlangyjy 1-nji sahypada.

Gahryman Arkadagymyzyň «Hakyda göwheri» atly kitabyndaky: «Dostluk, goňuşyklyk döp-dessurlary eziz Diýarymyzda dünýä döwletleri bilen hyzmatdaşlygy ýola goýmakda aýdyn ähmiýete eýedi» diýen sözlerinden ugur alsak, häzirkiz wagtda dünýä döwletleriniň özara bähbitli hyzmatdaşlygynyň pugtalanmagy, halklaryň dostana gatnaşyklarynyň berkemegi ugrunda ýurdumyza köp işler bitirilýär.

Birek-birek bilen dostlukly gatnaşyklary saklamagyň we berkitmegiň möhüm ýoly dosta wepalylykdyr. Ynsan ogly gamyň gününde, kyn ýagdaýa duçar bolanda çyn dosta mätäç bolýar, onuň güwüňlik beriji sözlerine, hemäýatyna garaşýar. «Dost başyňa kyn iş düşende tanalar» diýen aýtygy hem şu mazmuny özünde jemleýär. Kyn günde doganlyk golluny uzatmak we goldaw bermek döwletleriň arasynda dostlukly gatnaşyklary, hoşniýetli goňuşulygy berkitmegiň binýady hökmünde Türkmenistanda asyly däbe öwürüldi. Aýdylanlardan ugur alsak, ýurdumyzyň alyp barýan daşary syýasaty, Bitarap-

lyk hukuk derejesi şeýle häsiýetli ynsanperwer gatnaşyklara ygarlylygy bilen tapawutlanýar. Häzirkiz wagtda hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda Garassyz Watanymyzyň dünýä döwletleri bilen hoşniýetli goňuşulygy, dost-doganlyk gatnaşyklary, oňyn Bitaraplyk ýörelgeleri esasynda halkara hyzmatdaşlygy netijeli ösdürilýär we goňşy ýurtlar, şeýle-de sebit döwletleri bilen özara gatnaşyklaryň işjeňleşdirilmegine aýratyn ähmiýet berilýär.

Ahli gymmatlyklaryň güýji ynsanperwerlik, adamakärçilik kadalarynda jemlenýär. Her bir kämil jemgyýetini binýady şol kadalaryň esasynda pugtalanýar. Munuň şeýledigini türkmen halkynyň döwlet gurmak bilen bagly köpaspyrlyk tejribesi görkezýär. Bu garaýyş Gahryman Arkadagymyzyň «Hakyda göwheri» atly ylymy-filosofik kitabynda öz beýanyňy tapýar.

Omar DURDYÝEW,

Türkmenistanyň Inžener-tehniki we ulag kommunikasiýalary institutynyň mugallymy.

Ulag-kommunikasiýa ulgamy ösdürilýär

» Başlangyjy 1-nji sahypada.

Şu nukdaýazardan, täze üstaşyr ulag merkezleriniň mümkinçilikleri örän uludyr. Olara ägirt giňişlikler, adam mümkinçilikleri çekilýär, düýpli maýa goýumlar goýulýar.

Demirgazyk – Günürtä, Gündogar – Günürtä ugurlary boýunça hereket edýän halkara üstaşyr ulag geçelgelerini döretmek hakynda Türkmenistanyň, Eýranyň, Omanynyň, Kataryň hem-de Gündogistanyň Hökümetleriniň arasynda baglaşylan Ylaşyk (Aşgabat ylaşygy), üstaşyr ulag hyzmatdaşlygy hakynda «Lapis Lazuli» Ylaşygy, Gazagystan – Türkmenistan – Eýran demir ýol geçelgesi iň döwrebap ulag tehnologiýalaryny ornaşdyrmak babatda düýpli özgertmeleriň durmuşa geçirilýändigine şaýatlyk edýär. Beýik Yüpek ýoluny gaýtadan dikeltmek we multimodal daşamalary döwrebaplaşdyrmak maksady bilen, Ýewropa – Kawkaz – Aziýa halkara ulag geçelgesiniň (TRACECA) çäklerinde-de özgertmeler amala aşyrylýar.

Ulag ulgamynda halkara guramalar bilen gatnaşyklary pugtalandyrmak häzirkiz döwürüň möhüm wezipeleriniň biri bolup durýar. Bu babatda ýurdumyz Halkara raýat awiasiýasy guramasy (ICAO), Howa ulagynyň halkara assosiasiýasy (IATA), Ýewropanyň uçurlaryň howpsuzlygy boýunça agentligi (EASA), Halkara awtomobil ulaglary birleşigi (IRU), Demir ýollaryň hyzmatdaşlygy guramasy, Halkara Deňiz Guramasy ýaly düzümler bilen hyzmatdaşlyk edýär.

Yokary tehnologiýaly optiki süýümlü ulgamlaryň çekilmegi bilen, aragatnaşyk düzümleriniň saný yzygiderli artýar. Üstümdäki ýylda Serhetabat – Hyrat ugry boýunça optiki süýümlü aragatnaşyk ulgamyňyň gurluşygy gyzgalaňly dowam edýär. Bu taslama üstaşyr aragatnaşyk akymlarynyň möçberini artdyrmaga, Owganystanyň we Pakistanyň çäginde Hindistana çenli optiki süýümlü aragatnaşyk ulgamyňyň geçirmäge mümkinçilik berer. Abraýly halkara guramalar, şol sanda BMG-niň ýöriteleşdirilen edaralary bilen hyzmatdaşlyk işjeň ösdürilýär.

Çeper GYLYJOWA,

Türkmenistanyň Inžener-tehniki we ulag kommunikasiýalary institutynyň mugallymy.

Watanymyzyň sport abraýyny belende göteren halkara derejeli emin

» Ýurdumyzyň sport abraýyny belende göteren halkara derejeli eminiň biri hem Resul Mämmedowdyr. Ol eminlik etmegiň derejelerini ädimme-ädim geçip, halkara derejeli emin bolmagy başardy. Ýetginjeklik ýyllarynda futbol oýnan R.Mämmedow soňlugy bilen eminlik edip başlaýar. Sebäbi onuň arzuwy futbol bolmagy bolmadyk. Sonuň üçin hem 2012-nji ýylda eminlik edip başlap, şol ýyllarda çağalaryň arasyndaky duşuşyklarda kömekçi emin hökmünde çykyş edýär. 2014-nji ýylda bolsa Türkmenistanyň Ýokary ligasynyň duşuşyklarynda kömekçi emin bolup başlaýar, 2016-njy ýylda-da baş eminlige belenliňip ugrawar.

Onuň halkara abraýy 2020-nji ýylda tamamlan AFK-niň akademiýasyndaky okuwy bilen has-da ýokarlanýar. R.Mämmedow 2022-nji ýylyň ahlyrynda «Altyn Asyr» – «Aşgabat», «Merw» – «Energetik» duşuşyklarynda eminlik edip, bu oýunlara AFK-dan ýörite göreçgiler gelýär. Myhmanlar onuň eminlik edişine ýokary baha berýärler. Ol şondan soň AFK-niň ýokary derejeli eminleriniň sanawyna alynýar. Türkmenistanyň emin 2023-nji ýylda AFK Kubogy ýaryşynda ätiýaçdaky emin bolup çykyş edýär. Şu ýyl bolsa 20 ýaşa çenliň arasynda geçirilen Aziýa çempionatynda-da eminlik edýär.

Ýurdumyzyň sport abraýynyň ýokarlanmagy üçin uly goşant goşýan Türkmenistanyň Futbol federasiýasynyň hünärmeni Resul Mämmedow «Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygynyň 30 ýyllıgy» atly yadygärlik kümüş nysany bilen sylaglanmagy mynasybetti tüýs yürekden gutlaýarys.

ZAMAN TÜRKMENISTAN	
ESASLANDYRYJYSY – «ZAMAN–TÜRKMENISTAN» HOJALYK JEMGYÝETI	
Dekabr aýynyň 26-sy, 2025 Gazetiň möçberi 8 sahypa. A-117791	Belgisi: 52/1670 Tiraży: 8105 Bahasy: 4,50 manat
BAŞ REDAKTOR MYRATDURDY GARJANOW JOGAPKAR KÄTIP AMANMYRAT BAÝMYRADOW	
BIZIŇ SALGYMYZ: Aşgabat şäheri, 1908 (Gündogar) köçesi, 10-A jaýy. Tel/faks: 28-14-05, 28-14-36 web sahpa: www.zaman.turkmenistan.com.tm e-poçta: info.zaman.turkmenistan@gmail.com, zaman.turkmenistan@sanly.tm	
BELLIK: Redaksiýamıza gelen hatlar yzynda gaýtarylmayar. Gazetimizde ýerleşdirilen mahabatlardaky ýazgylaryň mazmunyna mahabat beriji jogapkärdir. Gazet Türkmen döwlet nesriýat gullugynyň Metbugat merkezinde ofset usulynda çap edilip, Çap edilşiniň hiline Metbugat merkezi jogap berýär. Telefon: 399536.	
Abuna ýazylmak isleýänler üçin gazetini indeksi: 69477	
Gazetiň PDF nusgasyny QR kod arkaly elektron görnüşde okap bilersiňiz!	

Täze wezipä bellendi

18-nji dekabrdä BMG-niň Baş Assambleýasy Yragyň wekili Barham Ahmed Salehi BMG-niň Bosgunlar boýunça Ýokary komissary wezipesine saýlady. BMG-niň resmi web sahypasyndaky habara görä, ol 2026-njy ýylyň 1-nji ýanwaryndan başlap, BMG-niň Bosgunlar boýunça agentligine (UNHCR) 5 ýyl möhlet bilen ýolbaşçylyk eder. BMG-niň Baş sekretary Antoniu Guterriş bu karary makullady.

Salehi italyaly Filippo Grandiniň ornuna geçär, BMG-niň Baş sekretary Grandä bosgunlary, göçürilen we raýatlygy bolmadyk adamlary goramak üçin liderligine we ýadawsyz tagallalaryna çuňňur hoşallyk bildirdi.

Täze Ýokary komissaryň 30 ýyldan gowrak döwlet gullugy boýunça tejribesi bar. Ol 2018-nji ýyldan 2022-nji ýyla çenli Yragyň Prezidenti, iki gezek Kürdüstanyň sebit

hökümetiniň Premýer-ministri (2001–2004 ý. we 2009–2012 ý.) we 2004-nji ýyldan 2009-njy ýyla çenli Yragyň Premýer-mi-

nistriniň оруnbasary, şol bir wagtyň özünde meýilmalaşdyrýş ministri wezipesinde işledi.

BMG-niň Baş sekretary Salehiň diplomatik, syýasy we administratiw ýolbaşçylyk babatda uly tejribesiniň bardygyny, şeýle hem adam hukuklaryna we ynsanperwerlik meselelerine düşüňändigini belledi.

ABŞ kosmosy özleşdirmekçi

ABŞ-nyň Prezidenti Donald Trump Amerikanyň kosmos üstünligini üpjün etmek baradaky karara gol çekdi. Resminama Ak Tamyň metbugat gullugy tarapyndan ýaýradyly.

Resminamada amerikan astronautlaryny 2028-nji ýyla çenli Aýa gondermagyň we 2030-njy ýyla çenli Ýeriň hemrasynda hemişelik baza döretmegiň zerurdygyny bellenilýär. Şeýle hem Prezident Trampyň administrasiýasy 2028-nji ýyla çenli ABŞ-nyň kos-

mos pudagyna 50 milliard amerikan dollary möçberinde maýa goýmynyň çekmegi we 2030-njy ýyla çenli Halkara kosmos stansiýasynyň ornuny tutjak täjirçilik stansiýasyny gurmagy maksat edinýär.

Mundan başga-da, Kararda Kosmos boýunça Milli geňeşiň ýatrylmagy we onuň ygtyýarlyklarynyň Ýi-mi-tehniki syýasat boýunça edara geçirilmegi göz önünde tutulýar.

2025-nji ýylyň iň girdejili kompaniýalary

2025-nji ýyl üçin dünýäniň iň girdejili kompaniýalarynyň sanawy esasy girdeji çeşmeleriniň ozalky-ly ulaly tehnologiýa, maliýe we energiýa pudaklarynda jemlenýändigini görkezýär. Bu infografika üçin maglumatlar «FinanceCharts» tarapyndan berilýär. Olar 2025-nji ýylyň noýabr aýyndaky ýagdaý boýunça kompaniýalaryň soňky 12 aýdaky sap girdejisini, şeýle hem bu netijeleriň esasyndaky girdejiňi görkezýär.

Geçen ýyllarda bolşy ýaly, tehnologiýa kompaniýalary reýtingde birinji orny eýeleýär. «Alphabet» 124,3 milliard amerikan dollary möçberindäki girdeji bilen sanawyň başyny başlaýar. Ondan soňra «Apple» we «Microsoft» kompaniýalary gelýär. Bu kompaniýalaryň üstünligi, esasan, ýokary girdejili sanly hyzmatlar, mahabat platformalary we kärhana programma üpjünçiligi bilen baglanyşyklydyr.

«NVIDIA» kompaniýasy 53,7% girdeji gazanmagy bilen tapawutlanýar. Bu bolsa emeli aň çäplerine bolan islegiň yzygiderli artmagynyň hasabyna ýaramyşygyr. Senagatynyň ösýändigini görkezýär. Umumylykda, Amerikanyň iň uly tehnologiýa kompaniýalary her ýyl birnäçe gyz milliard dollar gazanýarlar. Bu käbir ýurtlaryň ykdysadyýetiniň tutuş pudaklarynda gazanylyan girdejidenem köp.

«JPMorgan Chase», «Bank of America» we «Wells Fargo» kompaniýalary onlarça milliard amerikan dollarlyk sap girdeji gazanyp, ilkinji 50-likde orun alýar. Hytaý banklary – «ICBC», «China Construction Bank», «Agricultural Bank of China» we «Bank of China» hem öz gerimi we güýçli çerki

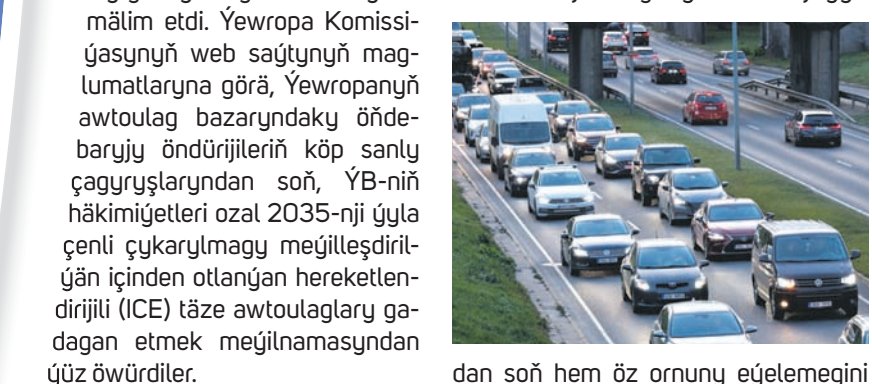

möçberinde girdeji gazanyp, iň girdejili tehnologik däl kompaniýa bolmagynda galýar. Derman senagatynyň ägirtleri «Merck», «Eli Lilly» we «Novo Nordisk» gymmat terapewtik serişdeleriniň hem-de blokaster portfelleriniň önümçiligi bilen ýokary girdeji gazanýarlar.

Şol bir wagtyň özünde, «Walmart», «Home Depot» we beýlekiler söwda korporasiýalary öz iş modelleriniň maýa goýumlaryny köp talap edýändigini sebäpli örän pes girdeji görkezýärler. Şeýle-de bolsa, olaryň absolut girdejisi bu kompaniýalary henizem global liderleriň arasynda goýýar.

Ýewropa Komissiyasy kararyny üýtgetdi

Ýewropa Komissiyasy geljek 10 ýylyň dowamynda awtoulaglaryň has arassa hereketlendirijilerine geçmek meýilnamasynyň üýtgedilýändigini resmi taýdan mälim etdi. Ýewropa Komissiyasynyň web saýtynyň maglumatlaryna görä, Ýewropanyň awtoulag bazaryndaky öndürebaryjy öndürijileriň köp sanly çagyryşlaryndan soň, YB-niň häkimiýetleri ozal 2035-nji ýyla çenli çykarylmagy meýilleşdirilýän içinden otlanyan hereketlendirijili (ICE) täze awtoulaglary gadagan etmek meýilnamasyndan ýüz öwürdi.

polat ýa-da elektrik energiýasy we bioýangyç arkaly öwezini dolmalydygyny mälim edýär. Bu bolsa, doly elektrik (EV) we wodorodly ulaglardan başga-da, gibrid hem-de içinden otlanyan hereketlendirijili ulaglaryň 2035-nji ýyl-

dan soň hem öz ornuny eýelemegini dowam etdirmäge mümkinçilik berer. YB-niň awtoulag senagaty üçin bu möhüm meseleleriň täzeden gözden geçirilmegi eýgäm awtoulag öndürijileri tarapyndan makullandy. «Volkswagen»-iň wekilleri Ýewropa Komissiyasynyň kararyny gutlap, «içinden

otlanyan hereketlendirijili ulaglar üçin bazary açmak we şol bir wagtyň özünde zyýanly gazlaryň zyňyndylarynyň öwezini dolmak pragmatik çözüň bolup durýar we bazar şertlerine laýyk gelýär diýip bellediler.

Beýik Britaniýa 2030-njy ýyldan soň içinden otlanyan täze hereketlendirijili awtoulaglaryň satuwyny tapgyrlaýyn bes etmek meýilnamasyndan henizem ýüz öwürmeýär, ýöne bu bazara gatnaşýujy häkimiýetleri sarp edijileri elektrik ulaglaryna geçmäge has işjeň höweslendirmäge çagyryýar. «Volvo» kompaniýasy barý-ýogy 10 ýylyň dowamynda elektrik modelleriniň giň görnüşini hödürlemegini mümkindigini täze awtoulaglary arkaly subut etmäge synanyşýar. Elektrikleşdirmeginiň tarap-darlary gysga möhletli bazar kynçylyklary sebäpli uzak möhletli maksatlaryň üstünden geçip bolmajakdygyny öňe sürýärler. Yzygiderli üýtgeýän düzgünler awtoulag kompaniýalary we maýadartlar üçin gymmada düşüp biler.

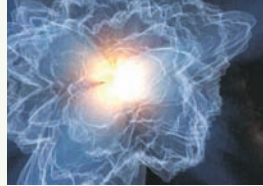
DÜNYÄ TÄZELIKLERI

gysga setirlerde

► **Günüň daşky çäkleriniň ilkinji kartasy.**

Garward-Smits astrofizika merkeziniň (ABŞ) astronomlary

Günüň atmosferasynyň daşky çäkleriniň ilkinji iki ölçegli karta-syny dörediler. Kartany döretmek üçin alymlar NASA-nh

«Parker Solar Probe» kosmos zondy tarapyndan toplanan maglumatlary, şeýle hem uzakdan dolandyrmak usullaryny ulandylar. Bu iş ABŞ-nyň meşhur «The Astrophysical Journal Letters» ylmy žurnalyna çap edildi.

► **Dünýäniň sport paýtagty.** Azerbaýjanyň

paýtagty Baku 2026-njy ýylda resmi taýdan Dün-

ýäniň sport paýtagty di-

ýen ada eýe bolar. Azer-

baýjanyň paýtagty bu

ady geljek ýyl Monako-

dan alar. Bu karar hökü-

met ýolbaşçylarynyň we

Ýewropanyň sport paý-

tagtlary hem-de şäherleri federasiýasynyň (ACES)

wekilleriniň gatnaşmagynda geçirilen «Dünýäniň

sport paýtagtlary» atly ýadygärlik tagtasyna resmi

taýdan gol çekişlik dabarasyna mälüm edildi.

TARYHDA ŞU GÜN

Fransuz fizigi Lui-Sebastýan Lenorman

ýüz ýyldan gowrak wagt bäri belli bolan

Faust Wrançiniň oýlap tapan paraşutyny

has-da kämilleş-

dirdi. Ol 1783-nji

ýylyň 26-njy de-

kabrynda Pariz-

däki bir binanyň

üçeginde pa-

raşutda bökd.

Böküş showly bo-

lansoň, ol üstünligidan ruhlanyp, Molpel-

ýedäki obserwatoriýanyň diňinden ikinji

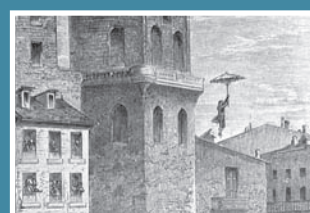
gezek bökýär. Taryhda ilkinji paraşutly

uçuş howa şarçysy Blanşar amala aşyrdy.

Ol 1785-nji ýylyň 3-nji iýunynda howa şa-

rynda göterilip, paraşutdan bir iti oklaýar.

It sag-aman ýere gonýar.

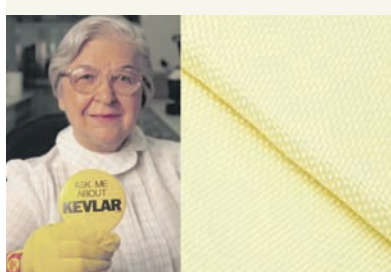

ZENANLARYŇ MÖHÜM OÝLAP TAPYŞLARY

Häzirki wagtda biz internet ulgamy arkaly söwda edýäris, işe awtoulagly gatnaýarys we öýde tehnologik enjamlary ulanýarys. Taryha ser salanyňda, ylmy we tehnologik oýlap tapyşlarda zenanlaryň hem mynasyp paýy bar. Wi-Fi-den başlap, awtoulagyň aýna süpürgijine çenli möhüm zatlary zenanlar oýlap tapydyr. Geliň, meşhur inžener zenanlar we olaryň oýlap tapan zatlary bilen tanyş bolalyň!

Wi-Fi

Wi-Fi. Häzirki döwürde işjeň ulanylýan simsiz interneti – Wi-Fi tehnologiýasyny 1940-njy ýyllarda awstrýa-amerikan aktrisasý Hedi Lamarr işläp düzýär. Golliwudnyň meşhur ýyldyzy hökmünde tanalýan Lamarr hem sungat işgäri, hem-de oýlap tapyjydyr. Ilkibaşda Wi-Fi harby aragatnaşyk üçin döredilýär. 1990-njy ýyllaryň başynda internetiň peýda bolmagy bilen, bu tehnologiýa has-da kämilleşdirilýär. 2000-nji ýyllarda smartfonlaryň we internete birigýän beýlekiler elektron enjamlaryň köpçülikleýin ulanylyşa goýberilmegi bilen bolsa, Wi-Fi-iň gerimi has-da giňeýär.

Gap-gaç ýuwujy maşyn. Oýlap tapyjy Jozefina Kokereýn her gezek el bilen gap-gaçlary ýuwarda, farfor jaçlaryň döwürlemeginde ýuwarda. Şeýlelikde, amerikaly zenan 1880-nji ýyllarda gap-gaç ýuwujy maşyny oýlap tapýar. Çalt we howpsuz çözüň hasaplanýan bu oýlap tapyş häzirki zaman gap-gaç ýuwujy maşynlaryň esasyyny goýýar. Aşhananyň aýrylmaz bölegine öwürilen bu enjam Demirgazyk Amerikada we Günbatar Ýewropada has köp ulanylýar.

Awtomobilniň aýna süpürgiçleri. Howanyň ýagynly we sowuk günlerinde awtoulagyň hereket etmegi üçin iň zerur bolan bu enjamy amerikaly zenan Meri Anderson oýlap tapýar. Meri Anderson 1903-nji ýylda ýönekeý gur-luşa eýe bolan, awtomobiliň aýnasyny süpürmek üçin niýetlenen tutawaçly rezin çotgany işläp düzýär. Aýnanyň özünde ikiýana hereket edýän bu enjam wagtyň geçmegi bilen awtoulagyň bir bölegine öwürülýär.

Kewlar (ýuka örme tanap). 1964-nji ýylda Stefani Kwolek gorag esbasy bolan sowutdan başlap, howa ulaglaryna we kosmos enjamlaryna çenli köp ýerde ulanylýan ýuka örme tanapy oýlap tapýar. 1970-nji ýylda köpçülikleýin önümçiligi-ne başlanan kewlar polat üpden (tros) 5 esse berk hasaplanýar. Ýeňil we örän berk bolan bu material harby ulgamynda we senagatda uly özgerişlik döredýär. Şeýlelikde, gorag başgaplarynda, awtoulagyň kemerinde we ýük uçarlarynda örme tanapdan peýdalanlyp başlanýar. Amerikaly himigiň sintetik süýümden taýýarlanylýan ýuka örme tanapy daga dýrmaşýujylaryň hem iň ygtybarly üpü hasaplanýar.

Kagyz torba. Gündelik durmuşda giňden ulanylýan kagyz torbalary Margaret Eloiza Naýt oýlap tapýar. Aslynda, amerikaly zenan 1968-nji ýylda awtomat usulda kagyzdan halta tikýän maşyny işläp düzýär. Şeýlelikde, dörtburç kagyz haltaýjklar söwda we nahar sargytlary üçin ulanylyp başlanýar. Margaret tiki-n maşynyňa meňzeş kagyz torba öndürýän bu enjandan başga-da, aýakgap enjamy, belgileýji maşyn we içinden otlanyan hereketlendirijili ýaly 27 sany oýlap tapyş üçin patent alýar.

Dünýäniň iň garry jübütleri

Dünýäde nikalaşyp, häzirki wagtda çenli bile ýaşaýan iň garry jübütleri Laýl bilen Eleanor Gittensler hasaplanýar. Bu jübütleriň söýgi hekaýaty 1941-nji ýyldan – ABŞ-nyň Klark Atlanta kolle-jinde okap ýören döwürlerinde başlanýar. Şol ýyllar Laýl uniwersitetiň basketbol toparynda cykşy edýän eken. Eleanor bolsa söýýän ýigidiniň basketbol oýunlaryna höwes bilen tomaşa edipdir. Ýaş juwanlar 1942-nji ýylda nikalaşýarlar. Şu ýyl toý tutanlaryna 83 ýyl bolan Laýl bilen Eleanor umumy ýasy 216-dan ýokary bolan dünýäniň iň uzak nikaly jübütleri rekordyny täzelediler. Ikinji Jahan urşy ýyllarynda durmuş guran jübütler uzak ýyllaryň dowamynda Nyu-Yorkda ýaşap, üç çagany terbiýeläp ýetişdirdiler. Häzirki wagtda Maýamide ýaşaýan Gittensler uzak ömür sürmegiň we uzak nikaly bolmagyň syryny söýgi hem-de sabrylyk bilen bagla-

nyşdyrýarlar. Häzirki wagtda Laýl 108, Eleanor bolsa 107 ýaşynda. Ginnesiň rekordlar kitabyna girizilen Gittensler biri-birine bolan söýgüsiniň we nikasynyň ömürlükligini belleýärler.

1 asyrdan soň nikalaşdylar

Bu habary okanyňda, söýginiň ýaş saýlamayandygyna ýene bir gezek göz ýetirýärsiň. Marjorie Fiterman bilen Bernie Littman dünýäniň iň garry nikalaşan jübütleri diýlip, Ginnesiň rekordlar kitabyna girizildi. Fiterman 102 we Littman 100 ýaşynda bolup, olar Filadelfiýadaky garrylar öýünde nikalaşdylar. 2024-nji ýylda toý tutan iň garry jübütleri umumy ýasy 200-den geçýär. Olar metbugata beren interwýusynda nikalaşmak we toý tutmak üçin hiç haçan giç daldigini, ýaşlyk ýyllarynda biri-birine düş gelmän-

diklerine garamazdan, garrylar öýünde 9 ýyllap halaşandan soňra, toý tutandyklaryny belleýärler. Zähmet rugsadyna çykança Fiterman mugallym, Littman bolsa inženerçilik ugrunda zähmet çekipdir.

Täze satyn alnan egin-eşiği ilki ýuwmalymy?

Täze satyn alnan egin-eşiği ilki ýuwup, soňra geýmelidigi barada dürli pikirler bar. Bilermenleriň pikiriçe, mikrob-lar we bakteriyalar eginbaşda birnäçe günläp, hatda birnäçe hepdeläp ýaşap bilýär.

2020-nji ýylda geçirilen barlaglarda bakteriyalaryň we wiruslaryň matanyň käbir görnüşinde birnäçe hepdeläp ýaşaýandygyny çykaryldy. Egin-eşik kärhanalarynda nah mata görä, sintetik matalar has köp ulanylýar. Sintetik matalar, esasan, nebit esasy himiki maddalardan, poliestere we neýlon ýaly polimerlerden, sintezlenen himiki süýümden öndürilýär. Emeli matalaryň köpüsi azo-anilin (sintetik reňk beriji) boýaglary bilen reňklenýär. Boýalan matalardan bolsa, möwsüme göreň dürli-dürli egin-eşikler tikilýär. Dükán-lardan satyn alnyp, göni geýilýän egin-eşik-

ler deride gijilewügi döremegine sebäp bolýar. Aýratyn hem, galyň egin-eşikler we gara jinsleri ýuwman geýmek deri üçin zyýanly hasaplanýar.

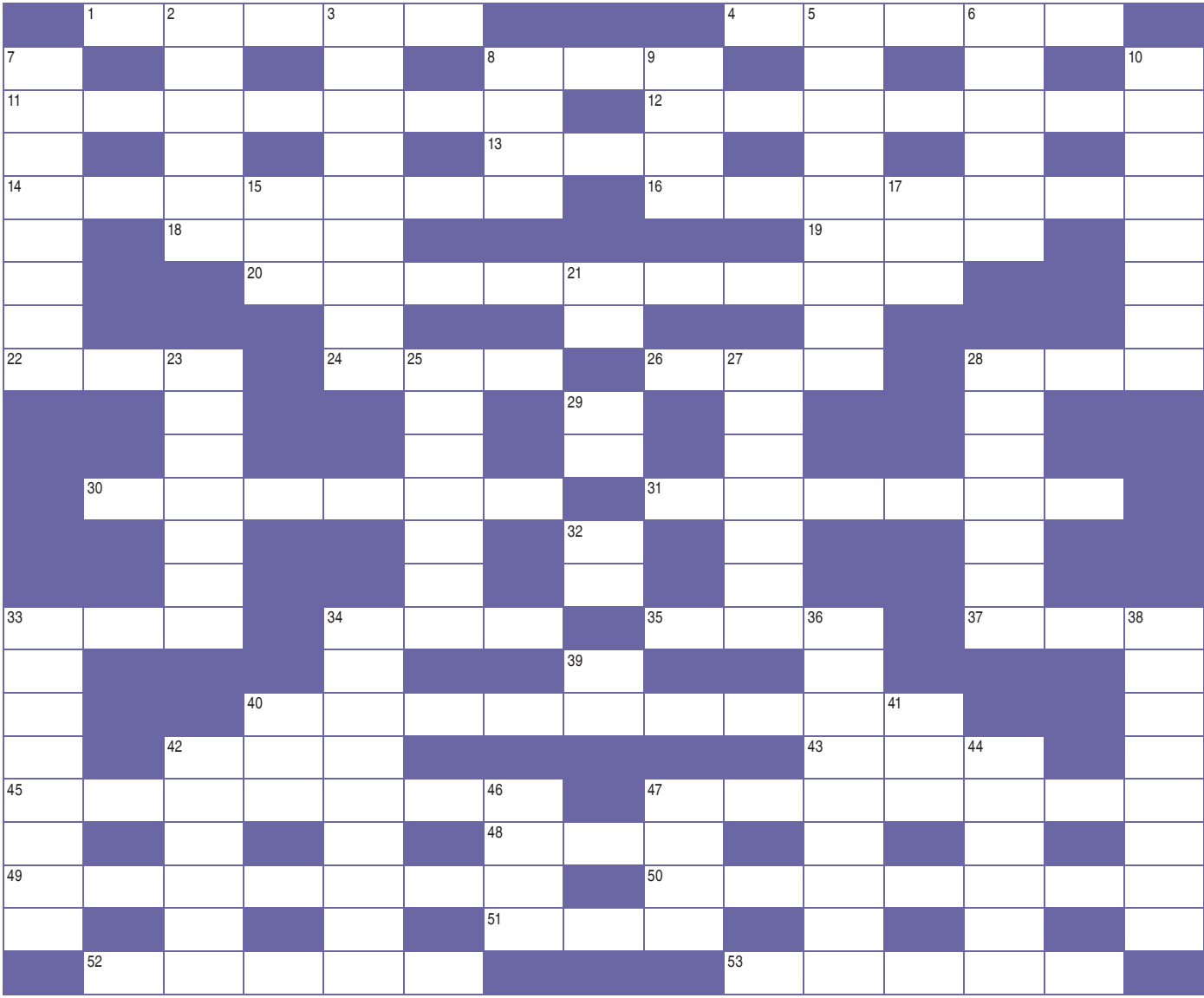
Men, adaty, täze alan egin-eşigimi geýmezden öň ýuýaryn. Bu önümçilikde ulanylýan gaýtadan işlenen himiki maddalary, artykmaç boýagy we tikilýän wagty degýän islendik hapa-ny aýyrmaga mümkinçilik berýär. Dokma önümleri köp ýerden we birnäçe ýurttan geçip, soňra elimize gelýär – diýip, dokma senagaty boýunça hünärmen we mugallym Franses Kozen belleýär.

Adatça, gys eginbaşlary birnäçe aýlap tekjede durýar. Köpler howanyň sowamagy bilen, ýygnap goýan egin-eşigini tekjeden alýar-da, göni geýýär. Bilermenler köp wagtda ýyg-nalgy duran eginbaşlary ilki ýuwup, soňra geýmäge maslahat berýärler.

1 	Temperaturny ýazýan gural		↓	Dünyädäki iň uly dini ýadygärlikleriň biri	↓	Döwür bolmadyk		↓	Oba hojalyk guraly
	Kot-d'İwuarly futbolçy Didye ...			Ýaponiýanyň merkezi şäheri	→			↓	
									Uzak, daş
	1			Ýurdumyzda bir etrap	→				↓
				Günorta koreýaly aý-dymçy Kwon ...					
Maglumatlary ýatda saklamagyň we ölçemegiň iň kiçi birligi		Beýik arhitektura desgasy	→					Äýdym-saz adalgasy	
→				Oduň galyndysy	→		Ýumşak oýnawaçlary öndürýän amerikan kompaniýasy	↓	
Çöp-çalmandan ediliýan küme		Kranlarda ulanyýan göteriji enjam	→						
→					Günorta Amerikada bir döwlet		Dereksiz		San goşulmasy
Türkiýede bir şäher		Dominikiň paýtagty	→		↓		↓		↓
→			↓			Rus mikro-awtobusy	Özüňden kiçi erkek dogan	↓	Ispaniýanyň administratiw şäheri
Uzyn inçe tumsukly, inçe uzyn aýakly aw iti	Yşka düşen			Gadymdan gelyan dāp-dessur	→		↓		
→			↓			Tor kitaphanasy			Ätisgiriň iki uzyn tutgusy
Aşa duzly suw	→					Yokanç keselleri dörediji			↓
Suwuň akýan ugry		Agyry, ynjy	→				Ýyl hasabynyň ulgamy	→	
→					Tegmil, menek	→			

50-nji SKANWORD

Selim TOKGAÝEW, Türkmenistanyň Telekommunikasiýalar we informatika institutynyň talyby.

● **KESELIGINE:** 1. Senegalda bir köl. 4. Saz çalnanda dutarda sag elde ýerine getirilýän tilsim. 8. Rus futbol topary. 11. Jogapkärlí wezipäniň başynda duran adam. 12. Gyz ady. 13. Gyz dogan. 14. Harydyň özüne düşýän gymmatyndan hem has aşak bahalar bilen satuwa çykarylmagy. 16. Suwluk ýerlerde ösýän, dügi garaja kösüklí haşal ot. 18. Germaniýanyň iň uly energiýa kompaniýasy. 19. Saglyk we dynç alyş amallarynyň top-lumy. 20. Lukmançylyk enjamy. 22. Atyň toýnagyna kakyl-ýan demir halka. 24. Miwe. 26. Himiki element. 28. Özüňden kiçi erkek dogan. 30. Geljekki, soňky. 31. Uzalyp ýatan adamyň aýak tarapy. 33. Amerikan atymlyry federasiýasy. 34. Oglan ady. 35. «Altym gül getirer, ... — bal» (nakyl). 37. ...kereşme. 40. Asyl nusganyň grafiki taýdan örän takyk

65-nji

KROSSWORD

we doly nusgasy. 42. «Howa» sözünüň iňlisçesi. 43. Birsydyrgyn bolmadyk. 45. Balygnyň bir görnüş-i. 47. Dünyäde iň köp sarp edilýän gök önümleriň biri. 48. «Hondo ...» ýapon skuteri. 49. Usul, tär. 50. Gürrüňsiz, ikuşsyz. 51. San goşulmasy. 52. «Oýun etse, ogly ýeňer, çynyrgatsa — ...» (nakyl). 53. Welaýatyň ýa-da şäheriň kiçi administratiw dolandyryş bölegi.

● **DIKLIGINE:** 2. Eýermek ýagdaýy. 3. Sportuň bir görnüş-i. 5. Geometrik şekil. 6. Käse. 7. Beýiklige çykmak, beýiklikden düşmek üçin başgançakly enjam. 8. Türe. 9. Erkin, parahat. 10. Mebelleriň we beýlekí agaç önümleriniň üzüne owadan nagyşlamak sungaty. 15. Demriň okslenmegi netijesinde üzünde emele gelýän we iýlip gitmegine alyp barýan gyzylymtyl-goňur gatlak, zeň. 17. Programma üpjünçiligi. 21. ...-pikir. 23. Şotlandiýada bir köl. 25. At-abraýy ile dolan. 27. Aýlaryň biri. 28. Der-mantlyk ösümlük. 29. Patyşa. 32. Gaýdym çalyşmasy. 33. Ýew-ropada bir döwlet. 34. Bezeg güli. 36. Pakistanyň paýtagty. 38. Açyk ýaşyl reňkli gymmat baha daş. 39. Nota. 40. IT ul-gamlarynda prosesleri awtomatlaşdyrmaga kömek edýän güýçli gural. 41. «Adam ... gyzyt güli» (nakyl). 42. Türkiýäniň iň beýik nokady. 44. Hemişe bolşy ýaly, köplenç. 46. Britan aý-dymçysy. 47. Hytaý awtoulagy GWM ...

Begsoltan TÄŞLIÝEWA,

S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň mugallymy.

63-nji krosswordyň jogaby:

K	Ü	R	E	P	A	P	A	T	U	M	A	R
E	O	A	E	I	G	O	Ç	S	A			
Ç	Y	A	L	P	L	D	A	W	K	W		
E	G	A	N	I	E	Y	K	E	D	Y		
A	L	I	R	U	J	A	M	R	A			
A	R	D	A	U	S	N	O	W	G	I		
Y	Y	Y	S	M	A	N	A	K	E	N		
G	A	R	Y	S	U	A	A	Y	N	U	R	
Y	A	K	O	M	E	L	E	K	G	I		
T	A	M	A	W	L	Z	K	Y	R	K		
N	A	Y	Ü	Z	D	E	M	R	E			
U	T	P	S	F	N	S	A	Y				
Ç	K	E	S	G	I	T	L	E	N	E	N	S
A	T	R	Ü	O	K	I	P	N	Y			
R	A	G	U	N	U	R	L	E	Ç	E	K	

64-nji krosswordyň jogaby:

K	A	N	A	P	E	H	A	L	O	N	G
O	A	A	E	U					W	U	
M	A	M	O	N	T				O	N	K
P	B	B	T						S	A	
A	Z	I	Y	A	B	A	N	G	K	O	K
S	Y	R	A						O	Ç	
B	A	R	H	A	N	T	R	O	P	Y	
B	A	A	I	O					N		
E	O	B	T	E	K	A	T	E	L		
R	T								A	I	A
G	A	L	S	T	U	K			P	A	M
A	U	Y							R	P	M
O	U	I	L	O					M	I	M
O	Ö	P	L	K					N	P	Y
T	O	P	R	A	K				S	T	R
O	F	A									

Gardan we buzdan ýasalan SUGAT ŞÄHERI

17-nji dekabrdä Hytaýyň Harbin şäherinde dünýäniň iň uly gar we buz festiwalý açyldy. Ilkibaşda ýerli halkyň arasynda geçirilip başlanan hem bolsa, häzirkä wagtda bu festiwal dünýäniň dürli künjeginde gelýän syýahatçylaryň uly gyzyklanma bildirmegi bilen halkara derejesinde geçirilýär. Festiwal Hytaýyň «Buz şäheri» hökmünde tanalýan, Sibire ýakyn sebiti bolan Harbin şäherinde ýaýbaňlandyrylýar. Dekabr aýynyň başyna Sungari derýasynyň doňmagy bilen Harbin şäherine 200 müň kub metrden gowrak buz gatlagy getirilýär. Bu ýerde müňlerçe heýkeltaraşyň zähmeti netijesinde 3-4 hepdäniň içinde «buz şäheri» peýda bolýar. Şäheriň artiki howasý festiwala hödürleňilýän heýkelleriň uzak wagtlap eremän saklanmagyny üpjün edýär.

Harbin buz festiwalynyň çäginde Buz Disneýlendi, Gün adasy, Çzaolin seýilgähi ýaly meýdançalar bolup, esasan, körpe syýahatçylaryň ünsüni özüne çekýär. Mundan başga-da, bu ýerde buzdan ýasalan piramidalary, Elzanyň buz köşgüni, buz basgançaklaryny we diwarlary, gar şalygyny synlamak bolýar. 300 metrlik buz slaýdy, konkili, lužaly typmak, buz tigirini sürmek hem syýahatçylar üçin özboşluşy başdan-geçirmeler bolup durýar. Gün adasynda geçirilýän çäreler buz festiwalynyň esasy wakalarynyň biridir. Bu ýerde birnäçe kilometre uzaýan gara çekilen suratlar görkezilýär. Çzaolin seýilgähinde çagalary buz çyralary, jadyly şekiller bilen bir hatarda, eý görýän haýwanlarynyň 300-den gowrak heýkeli garşy alýar. Bu seýilgäh çagalaryň iň gyzykly meýdançalarynyň biri bolup, maşgalalaryň arasynda geçirilýän buz oýmak boýunça ýaryşlary hem synlap bilýärler. Festiwalýň dowamynda buz tanslaryny, palçy komediýasyny, buz akrobatikasyny, gyşky sport çykyşlaryny öz içine alýan «Harbin Show»

geçirilýär. «Buz şäherini» gije synlanyňda, has-da owadan we jadylaýjy görünýär. Festiwalýň çäginde Sibir gaplaňlaryny hem-de Arktika jandarlaryny synlamaga mümkinçilik berýän awtoulagly gezenlençler hem guralýar. Harbinde howanyň temperaturasy ortaça -10 derejede saklanýar.

Festiwal öz gözbaşyny 1963-nji ýylyň gýşynda geçirilen buz çyrasy sergisinden alyp gaýdýar. Ilkinji Harbin buz festiwalý 1985-nji ýylda Çzaolin seýilgähinde uly dabara bilen geçirilýär we her ýyl geçirilmeli çäre hökmünde yglan edilýär. 2001-nji ýylda Halkara luža festiwalý bilen bilelikde Harbin buz festiwalý hem bellenenýär. 2025-2026-njy Harbin gar we buz festiwalý fewral aýynyň ortalaryna çenli dowam eder.

Aýnagül BAÝRAMOWA,

Türkmenistanyň Telekommunikasiýalar we informatika institutynyň talyby.

90 ýyldan soň täzeden tapyldy

Bir asyr töweregi wagtdan bäri ýitip giden jandar hasaplanylýan agaç kengurusy täzeden tapyldy. Ylmy dilde «dendrolagus mayri» diýlip atlandyrylýan Wondiwoy agaç kengurusy owadan gyzylymtyl sütügi bilen tapawutlanýar. Günübatar Papuanyň Wondiwoy daglaryndaky gür tokaýlarda gaýtadan peýda bolan bu jandar Awstraliýa kengurusyna meňzeýär. Agaçda ýaşayan kenguru ilkinji gezek 1928-nji ýylda nemes-amerikan biology Ernst Mayr tarapyndan hasaba alynýar. 2018-nji ýylda iňlis ekspedisiýa topary Papua-Täze Gwineýanyň günbataryndaky tropik tokaýlarda gözleg işlerini amala aşyrydylar. Netijede bolsa, sarymtyl-gyzylyt kengurunyň agajyň üstündäki pursatlaryny suratla düşürdiler.

Ýitirilip-tapylan agaç kengurusy gury ýer kengurusyndan has kiçi bolýar. Bu jandar ömrüniň köp bölegini agajyň üstünde geçirip, ter ýapraklar, agajyň gülleri we miweler bilen iýmittenýär. Güýçli penjesi we ýiti dynaklary bolan bu jandar agaja hem-de gaýalara arkaýyn dyrmaşyp bilýär. 1500-1700 metr belentlikdäki bambuk tokaýlarynda ýaşayan agaç kengurusynyň boýy 55-63 santimetre, guýrugynyň uzynlygy 65 santimetre ýetýär. Bu jandaryň guýrugynyň göwresinden uzyn bolmagy ýöne ýerden däl. Sebäbi gyzylyt kenguru agaçlaryň üstünde deňagramlylygy saklamak we ýykyylan durmak üçin guýrugyndan peýdalanýar. Akaç kengurusynyň döşüniň sar-

gylt, arkasynyň gyzylyt sütükde bolmagy, olaryň ýyrtjy jandarlardan goranmagyna ýardam edýär. Agramy 9-10 kilografa ýetýän agaç kengurulary şahadan-şaha 18 metr aralyga bökiüp bilýärler.

Wondiwoy agaç kengurusynyň sanynyň 50-den geçmeýär. Tebigaty goramagyň halkara bileleşigi (IUCN) tarapyndan ýitip gitmek howpy abanýan jandarlaryň hataryna girizilen gyzylyt kenguru diňe Wondiwoy ýarym adasynda duş gelýär. Bütindünýä haýwanat dünýäsi gaznasynyň ýolbaşçylary (WWF) Indoneziýa, Papua- Täze Gwineýa we Awstraliýa sebitlerinde mundan beýläk-de kengurular bilen baglanyşykly ylmy barlaglaryň geçiriljekdigini belleýärler. Ýer ýüzünde agajyň üstünde ýaşayan kengurularyň Iýumholtsa, bennetta, çal agaç kenguru, Täze Gwineýa kengurusy, altynsow örtüklü agaç kengurusy, dingiso, tenkile, aýy kenguru, seri, doria ýaly 14 görnüşü duş gelýär.

Muhammetaly

MUHAMMEDOW,

Daňatar Öwezow adyndaky Türkmen döwlet ýörite sazçylyk mekdebinin talyby.

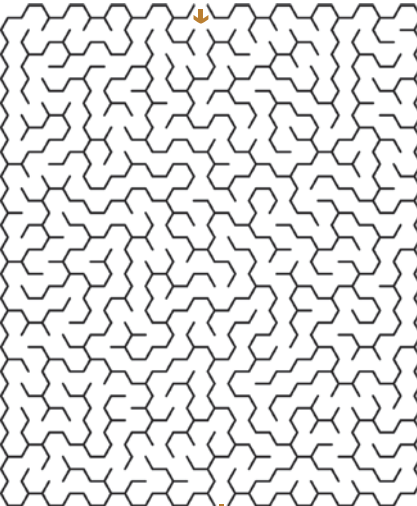

Tapmaça

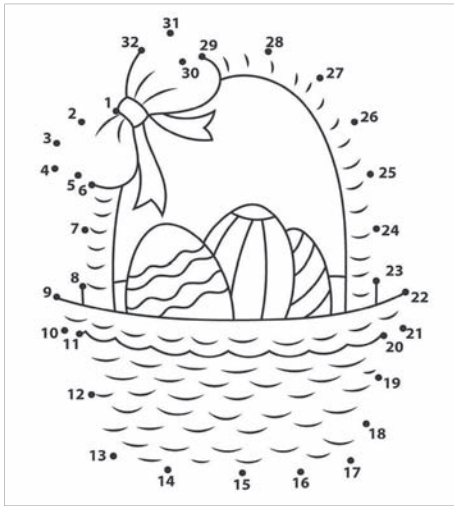
● Eger kenguru bir gezekde 8,5 metr aralyga bökiüp bilýän bolsa, 34 kilometr aralygy geçmek üçin näçe gezek bökmeli bolar?

Labirint

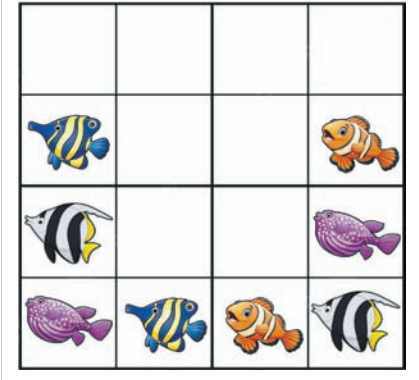

Sanlary birleşdirip, şekili reňkläň!

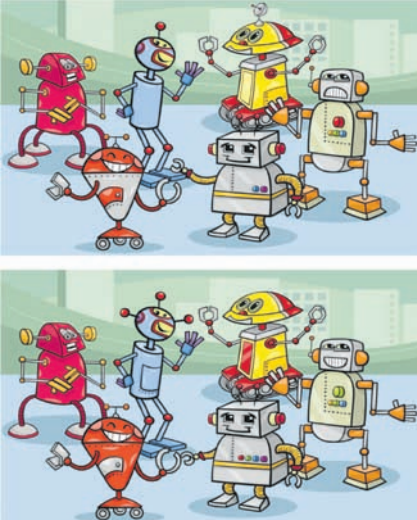

Şekilli sudoku

Şekiller öýjükleriň içine ýerleşdirilende dikligine we keseligine biri-birine gabat gelmeli däl. Ýagny bir şekil iki gezek gaýtalanmaly däl.

10 tapawudy tapyň!

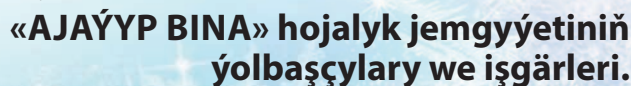

Gyzykly pursat

«TÜRKMEN ENJAM» hojalyk jemgyýetiniň işgärleriniň adyndan Hydyr GURBANOW.

**«TÜRKMENHIMIÝA» döwlet konserniniň
«TÜRKMENTURBA» zawodynyň
ýolbaşçylary we işgärleri.**

TÄZE ÝYLYŇYZ GUTLY BOLSUN!

2026

ПРЕЗИДЕНТУ ТУРКМЕНИСТАНА СЕРДАРУ БЕРДЫМУХАМЕДОВУ ГЛУБОКОУВАЖАЕМЫЙ ПРЕЗИДЕНТ ТУРКМЕНИСТАНА!

Сердечно поздравляем Вас с замечательным праздником – Новым годом! Желаем, чтобы 2026 год для Вас был ознаменован ещё более масштабными успехами!

Прошедший год ознаменовался дальнейшим укреплением международного авторитета Туркменистана, поступательным развитием экономики и успешной реализацией масштабных национальных программ. Мы высоко ценим Ваше стратегическое видение, нацеленное на устойчивый прогресс, инновации и благополучие народа.

В наступающем году искренне желаем Вам крепкого здоровья, успехов в государственном управлении и новых свершений на благо Туркменистана. Пусть 2026 год принесёт стране мир, процветание и стабильность, а Ваши инициативы и впредь служат укреплению международного сотрудничества и взаимопонимания.

Выражаем надежду на дальнейшее развитие конструктивного партнёрства между Китайской Национальной Нефтегазовой Корпорацией «Интернационал Лтд.» и Туркменистаном, расширение взаимовыгодных проектов и углубление многопланового взаимодействия.

Ещё раз от всего сердца поздравляем Вас с новым годом!

И пусть 2026 год, благодаря Вашей дальновидной государственной политике, великой деятельности, признанной и поддержанной мировым сообществом, Вашим созидательным инициативам, станет годом благополучия и счастья, удач и больших успехов!

Желаем Вам, уважаемый Президент, доброго здоровья, долголетия, исполнения всех прекрасных желаний!

С глубоким уважением,

Ду ЮЙМИН,
Генеральный директор филиала Китайской
Национальной Нефтегазовой Корпорации
«Интернационал Лтд.» (CNPC) в Туркменистане.

«DEÑIZ SÖWDA FLOTY» ÝAPYK GÖRNÜŞLI PAÝDARLAR JEMGYÝETI

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we halkymyzy Täze – 2026-njy ýyl bilen ähli işgärlerimiziň adyndan tüýs ýüregimizden mähirli gutlaýarys.

Hormatly Prezidentimiz! Siziň aladalaryňyzy her ädimde duýup ýaşayan we işleýän halkymyz 2025-nji ýyly düşümlü, bereketli ýyla öwürmek üçin elde baryny edip zähmet çekdi. Dünýäniň müňýyllyklary bilen ölçenilýän taryhyna täze sahypa bolup girjek Täze – 2026-njy ýyl mähriban ýurdumyz we bagtyýar halkymyz üçin beýik ösüşleriň hem-de ruhy galkynyşyň ýyly bolsun.

Hormatly Prezidentimiz! Siziň baştutanlygyňyzda 2026-njy ýyl eziz Diýarymyz üçin rysgally-döwletli, bereketli, düşümlü ýyllaryň biri bolsun! Täze ýylda ýurdumyz parahat bolup, Türkmenistanyň her bir raýatyna üstünligiň, halallygyň, zähmetsöýerligiň hemra bolmagyny arzuw edýäris! Täze ýyl her bir ojaga bagt we rowaçlyk getirsin, goý, her bir öý üstünliklere hem-de geljege bolan ynama beslensin!

Hormatly Prezidentimiz! Şu şatlykly pursatdan peýdalanyp, Size berk jan saglyk we uzak ömür, il-ýurt bähbitli, döwlet ähmiýetli işleriňizde rowaçlyk arzuw edýäris.

Täze ýylyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«DEÑIZ SÖWDA FLOTY»
ýapyk görnüşli paýdarlar jemgyýetiniň
ýolbaşçylary we işgärleri.

ONUŇ ALYHEZRETI, TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA

Sizi ýetip gelen Täze ýyl baýramçylygy bilen gyzgyn gutlaýarys!

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe uly üstünliklere beslenen 2025-nji ýyl tamamlanyp barýar. Türkmenistanyň ösüşleriň täze belentliklerine alyp barjak 2026-njy ýyly bolsa ýagşy umyt-arzuwlar bilen garşylarys.

Goý, Täze ýyl Türkmenistan üçin üstünlikli, Türkmenistanyň halky we her bir maşgala ojagy üçin rysgal-döwletli, bereketli hem-de düşümlü ýyl bolsun!

Sizi ýene-de bir gezek ýetip gelen Täze – 2026-njy ýyl bilen tüýs ýürekden gutlaýarys! Size berk jan saglyk, Türkmenistanyň halkynyň abadançylygynyň we bagtyýarlygynyň, tutuş adamzadyň durnukly ösmeginiň bähbidine alyp barýan tutumly işleriňizde uly üstünlikleri arzuw edýäris!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD»
kompaniýasynyň Türkmenistandaky wekilligi.

ЕГО ПРЕВОСХОДИТЕЛЬСТВУ, ПРЕЗИДЕНТУ ТУРКМЕНИСТАНА СЕРДАРУ БЕРДЫМУХАМЕДОВУ

Горячо поздравляем Вас с наступающим Новым годом!

Завершается 2025 год, ознаменованный великими свершениями в эру Возрождения новой эпохи могущественного государства. Мы с добрыми пожеланиями и надеждами встретим 2026 год, в котором Туркменистан выйдет на новые высоты развития.

Пусть Новый год будет для Туркменистана успешным, а для народа и каждого семейного очага – щедрым, изобильным и благодатным!

Еще раз сердечно поздравляем Вас с Новым, 2026 годом! Желаем Вам крепкого здоровья, долгой и счастливой жизни, новых больших успехов в Вашей благородной деятельности во имя благополучия и счастья туркменского народа, устойчивого развития всего человечества!

С глубоким уважением,

Представительство компании
«HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD» в Туркменистане.

«BALKAN» GÄMI GURLUŞYK WE ABATLAÝYŞ ZAWODY» AGPJ

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we halkymyzy ýetip gelen Täze ýyl baýramçylygy bilen mähirli gutlaýarys. Täze ýylymyz Size we halkymyza bagt getirsin, halkymyzy bagtly durmuşa we abadançylyga alyp barýan döwletli işleriňizde uly rowaçlyklar ýar bolsun!

Hormatly Prezidentimiz!

Siziň baştutanlygyňyzda halkymyz Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Täze – 2026-nji ýyly uly ruhube-lentlik bilen garşylaýar. Tamamlanyp barýan 2025-nji ýyl döwletimiz üçin bagtyýar ýyllaryň biri boldy, ähli pudaklarda ýurdumyz uly ösüşler gazanyp, dünýädäki at-abraýyny has-da berkitdi.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe halkymyzyň ruhy has-da belende galýar. Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistan döwletimiziň mundan beýläk hem gülläp ösmegi, halkymyzyň her gününüň bagtyýarlyga beslenmegi üçin edýän tagallalaryňyzyň amala aşmagyny arzuw edýäris, janyňyz sag, ömrüňiz uzak, işleriňiz rowaç bolsun!

Täze ýylyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«BALKAN» gämi gurluşyk we abatlaýyş zawody» AGPJ-niň
ýolbaşçylary we işgärleri.

2026

TÄZE ÝYLYŇYZ GUTLY BOLSUN!

ONUŇ ALYHEZRETI, TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA

PETRONAS

Çuňňur hormatlanylýan jenap Prezident!

Siziň Alyhezretiňizi we ähli türkmen halkyny Täze – 2026-njy ýyl bilen tüýs ýürekden gutlaýarys! Size we Türkmenistanyň ähli halkyna täze ýylda berk jan saglygyny, maşgala abadançylygyny, üstünlik, döredijilikli özgerişi we gülläp ösmegi arzuw edýäris. Täze ýylda biziň hyzmatdaşlygymyzyň mundan beýläk hem pugtalanjakdygyna umyt edýäris.

Täze ýyl baýramyňyz gutly bolsun!

Sizi çuňňur hormatlamak bilen,

«PETRONAS Carigali (Turkmenistan) Sdn Bhd» kompaniýasy

TO HIS EXCELLENCY, PRESIDENT OF TURKMENISTAN SERDAR BERDIMUHAMEDOW

Your Excellency, Mr. President!

We sincerely congratulate Your Excellency and all Turkmen people on the New Year 2026!

We wish you and all the people of Turkmenistan strong health, family well-being, success, creative prosperity, and flourishing development in the New Year. We look forward to strengthening our cooperation in the coming year.

Happy New Year!

With deep respect,

PETRONAS Carigali (Turkmenistan) Sdn Bhd

«TÜRKMEN GURLUŞYK
TEHNIKA SERWIS» H.J.

«MERCEDES-BENZ»
TÜRKMENISTANDAKY RESMI DILERI

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI
SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Halkymyz Täze – 2026-njy ýyly uly zähmet ýeňişleri bilen garşylyar. Täze ýyl baýramy bilen Sizi we halkymyzy gyzygyn gutlaýarys.

Hormatly Prezidentimiz! Siz halkymyzy Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ösüşiň täze belentliklerine tarap ynamly öňe alyp barýarsyňyz. Halkymyzyň eşretli durmuşda boýunlaşýan ýaşamagy üçin uly işleri amala aşyrýarsyňyz. Halkymyz bolsa barha ynamly öňe barýan ata Watanymyzyň ýokary depgindäki ösüşine gumanyp-buýsanyp, Size çäksiz alkyşlaryny aýdýar.

Belent mertebeli Prezidentimiz! Halkymyzyň rowşen geljeginiň hatyrasyna başyňyzyň dik, janyňyzyň sag, ömrüňiziň uzak bolmagyny arzuw edýäris. Garaşsyz Türkmenistanyň mundan beýläk-de gülläp ösmegi, her bir raýatyň bagtyýar, her bir maşgalanyň boýunlaşýan durmuşda ýaşamagy ugrunda alyp barýan tutumly işleriňiz elmydama rowaçlyklara beslensin!

Goý, Täze – 2026-njy ýyl düşümlü, rysgal-bereketli ýyllaryň biri bolsun! Täze ýylyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«TÜRKMEN GURLUŞYK TEHNIKA SERWIS» H.J.
«MERCEDES-BENZ» TÜRKMENISTANDAKY
RESMI DILERI

«MERTLIK RUHY» H.J.

«HYUNDAI»
TÜRKMENISTANDAKY RESMI
DISTRIBÝUTORY

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Täze ýyl baýramy bilen Sizi we halkymyzy tüýs ýürekden gyzygyn gutlaýarys.

Türkmenistanyň halky Täze – 2026-njy ýyly uly zähmet ýeňişleri bilen garşylyar. Tamamlanyp barýan 2025-nji ýylyň her bir günü tarhy üstünliklere beslenip, Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistany täze ösüş derejelerine çykaryp, halkara giňişligindäki ornuny has-da berkitdi.

Hormatly Prezidentimiz! Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe halkymyzy eşretli durmuşda ýaşatmak üçin alyp barýan täze başlangyçlaryňyz rowaç alsyn!

Belent mertebeli Prezidentimiz! Siziň baştutanlygyňyzda alnyp barylýan we üstünlikli durmuşa geçirilýän giň gerimli tutumlaryňyz netijesinde, bu günki gün Türkmenistany bütün dünýä tanaýar, halkyň ýaşayş-durmuş derejesi has-da ýokarlanýar.

Hormatly Prezidentimiz! Halkymyzyň bagtly ýaşayşynyň, rowşen geljeginiň, eşretli durmuşynyň hatyrasyna alyp barýan işleriňiziň amala aşmagyny arzuw edýäris. Janyňyz sag, ömrüňiz uzak, il-yurt bähbitli alyp barýan tutumly işleriňiz rowaç bolsun!

Täze ýylyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

HYUNDAI

«MERTLIK RUHY» H.J.
«HYUNDAI» Türkmenistandaky
Resmi distribýutory